

NHỚ VỀ MỘT NGƯỜI BẠN

Hình ảnh một thanh niên cao ráo, hơi gầy, thường ngày xuất hiện trước cổng trường luật trên đường Duy Tân, gần công trường con rùa. Tay áo chemise màu nhạt sần cao, quần tây đậm thẳng nếp đang tươi cười bước vào giảng đường. Bên cạnh lúc nào cũng có một hai người bạn, trai gái sánh vai. Đó là hình ảnh của Nguyễn Trọng Quỳnh vào năm 1963, lúc đó anh học năm thứ hai tại trường luật Sài Gòn.

Tính tình dễ mến, dí dỏm, lại xuất thân từ một gia đình danh giá. Cha anh phục vụ trong ngành ngoại giao cao cấp dưới thời Việt Nam Cộng Hòa, chắc chắn anh là một đối tượng lý tưởng của nhiều nữ sinh viên thuộc mọi phân khoa thời đó. Sau khi tốt nghiệp cử nhân luật, anh được nhận ngay vào tập sự tại luật sư đoàn Sài Gòn, trong văn phòng luật của anh người anh rể là luật sư lão thành Nguyễn Tiến Đạt.

Hàng ngày anh thường đến tòa Sài Gòn trên đường Công Lý, gần dinh Gia Long với một tập hồ sơ giấy cộm. Xong việc, anh thường cùng với các bạn tập sự khác rủ nhau tụ tập tại nhà hàng Thanh Thế trên đường Lê Lợi sát chợ Bến Thành. Có lúc cả bọn cùng kéo nhau ra nhà hàng Brodard hay Givral.

Sau khi hoàn tất ba năm tập sự, anh vẫn làm việc tại văn phòng luật sư Đạt cho đến tháng tư năm 1975, Cộng sản xâm chiếm miền nam Việt Nam.

Nhà anh trên đường Trần Khắc Chân, Tân Định, trong khu có nhiều biệt thự xây theo kiểu tây rất đẹp. Anh lập gia đình với chị Quyên, cũng là một sinh viên luật khoảng năm 1869-1970. Anh chị có một gái, một trai cùng tuổi với các con tôi. Nên tình thân giữa chúng tôi từ thời sinh viên cho đến khi hành nghề luật sư ngày càng thân thiết hơn.

Khi cộng sản xâm chiếm miền nam, gia đình anh cũng bị kẹt lại Sài Gòn. Đó là thời gian khó khăn nhất cho mọi người sống trong một trại tù khổng lồ. Anh hay đến thăm chúng tôi và chia xẻ những gì có được cho nhau. Khi thì một lon sữa, vài trái cam...

Người anh lúc này trông gầy hẳn đi. Nụ cười không còn tươi vui như hồi sinh viên nữa.

Chú anh, luật sư Nguyễn Mạnh Tường, một luật sư nổi tiếng thời Pháp thuộc, đã từng theo kháng chiến, nhưng bị thất sủng, vào Sài Gòn thăm anh. Ông khuyên anh nên tìm đường vượt biên. Anh tiết lộ với tôi về cuộc sống vô cùng khó khăn của luật sư Tường tại Hà Nội dưới thời Cộng Sản. Điều đó càng làm cho tinh thần của Quỳnh càng xa sút thêm.

Khoảng cuối năm 1978, gia đình anh vượt biên thành công đến Indonesia. Anh được nhận định cư tại Pháp và sống tại Toulouse, một tỉnh miền tây nam nước Pháp.

Khoảng năm 1990, trong chuyến viếng thăm Hoa Kỳ anh có ghé thăm vợ chồng chúng tôi. Anh vẫn gầy như thuở nào, có vẻ gầy hơn xưa! Nhưng nụ cười lại nở tươi trên khuôn mặt đã hằn nét thăng trầm của tháng năm.

Sau đó anh có viếng thăm Hoa Kỳ thêm một hai lần nữa. Thời gian này chúng tôi cũng bận đi xa, nên không có dịp hội ngộ. Chúng tôi chỉ kịp trao đổi với nhau vài ba câu ngắn gọn trên điện thoại.

Thời gian trôi qua rất nhanh. Cuối tháng 10/2012, nghe tin từ Đỗ Xuân Hiệp, sau đó luật sư Đạt từ Houston gọi qua báo tin Quỳnh đã thanh toán từ bỏ gia đình và bạn bè sang thế giới bên kia. Tin đó được thông báo ngay cho các anh, chị trong ban chấp hành hội Ái Hữu Luật Khoa.

Nhiều dịp anh có mời chúng tôi sang thăm gia đình anh ở Toulouse. Vài lần du lịch qua Pháp, chúng tôi đều nghĩ đến thăm Quỳnh. Nhưng Toulouse không nằm trên hành trình du lịch phổ biến, nên chúng tôi mãi mãi không có dịp gặp nhau trên miền đất tạm dung của anh.

Cuối tháng 10/2012, sau khi anh mất được vài ngày, trên con tàu đang lênh đênh trên biển thuộc miền nam nước Pháp, chúng tôi ngậm ngùi nhớ đến anh. Nhớ về hình ảnh một người bạn thân từ thời sinh viên, nay đã vĩnh viễn từ bỏ gia đình, bạn bè để về cõi hư vô.

Anh đã bỏ lại sau lưng những hệ lụy thường tình của kiếp nhân sinh.

Nguyễn Viết Đĩnh

11/17/2012